

אילו היה זה היום...¹

מצילים ומפקרים בימי אופל

אליקים העצמי

לקורא הישראלי, ובמיוחד לדoor שלא ידע את הגולה, ישמש הפרופיל האנטישמי של שלטונות שווייך של הימים ההם מدد כדי לבחון אם נשתנה משהו מאז. לרجل הסיפוח ("יאנשלוסי") של אוסטריה בחר שר החוץ השוויצרי, ג'וזפה מוטה, במילימס אלה לומר לשגריר הגורמי: "זה האירע הגדול ביותר בהיסטוריה העולמית מאז מלחמת העולם" (הראשונה).

יהודים שפנו אל הקונסול השוויצרי בוינה לקבל אישור כניסה נדרשו להציג "תעודת ארי", הינו, אישור נאצי בדבר "טוהר הגזע".

הדמות האפלת ביותר-aosותם הזמנים היה ללא ספק ד"ר היינריך רוטמן, ראש המשטרת הפדרלית וראש "משטרת הזרים". איש זה הביע בפני השגריר הגרמני את רצונו "להגן על שווייך מפני הצפה ביהודים", שאוותם אכן צריכים כמו שאנו צריכים אותם בגרמניה.

רוטמן אים על נשי איגוד הקהילות היהודיות בשוויז (OJG), סלי מאיר: "כשהמחלקה הפווליטית תגמור פעם עם המהגרים הזרים, אז יגיע תורם של היהודים השוויצרים". באחת השיחות פנה אל מאיר בכינוי "זקן היהודים", הלכו מלקסיקון היגיות והשואה. בשנת 1942 ערך רוטמן בקורס במחנה הריכוז אוונינייבורג בגרמניה, ובשבו דיווח על התרשמותו מן המקומות ההוא: "כמו סנטוריוס". ככלומר, כמו בית-המרפא שלו בהרים, שבו, נסף על הטיפול הרפואי, היו מבלים הקלוחות את זמנים בצעיפיה בנוף, בטווילום ובטבילה במרחצאות. רוטמן הוא בעל הרעיון להטיבע את האות (ר' ראשות-ביבה -EJUDEN) על כל דרכו גרמי שבעל-יהודי, כדי שהשלטונות יידעו למי להתריר ולמי לא להתריר כניסה. הסימן הזה קדם ל"יטלאי הצחוב".

בתיק החקירה של פרודוליט, ראש לשכה בסוכנות הקונסולרית השוויצרית בעיר הגבול הגרמנית ברגנס, אשר סייע להצלת יהודים, רשם איש "המחלקה הפווליטית": "המשרד שלנו אינו קיים כדי שליהודים יהיה טוב".

הקדמה

ב 30.11.95 יצא לפני בית-המשפט המחוזי בקנטו סט. גLN, שווייך פסק-דין, אשר ביטל פסק-דין קודם של אותו בית-משפט, מדצמבר 1940, בו הורשע מפכ"ל משטרת הקנטו, פאול גרייניגר. באיחור של 55 שנים, 23 שנים לאחר מוותו של המושיע, נעשה צדק היסטורי. האישומים מהם זוכה האיש היו חיבור מסכם רשמי כובב ושימוש לרעה במסורה ציבורית. היזכי ניתן ללא התנגדות היושע המשפטי של הקנטו. בית-המשפט הטיל על הקנטו את הוצאות המשפט בסכום הניכר על 63,827.80 פרנקים.

פסק-דין מהווה פריצת- דרך, גם בתורות המשפט, והוא בעל משמעות ומיידית – אצלנו ובכל אתר ואטר. כדי להעיר את מלאה המשפט של פסק-דין זה, אנחנו מזמינים את הקורא להצטוף עמו לкриיאת ספרו של סטפן קלר, "נפילתו של גרייניגר, סיפורים על בריחה והצלחה". הספר ראה אור בשנת 1993, והתייעד שבשפיו רבות על השוגת פסק-הדין המזוכה.

שווייך האנטישמית של 1938

ה קנטו סט. גLN גובל באוסטריה, אשר סופה במרץ 1938 על-ידי היטלר לרייך הגרמני. הרדיופות החלו מיד. באוגוסט 1938 פתח איכמן בוינה משרד להגירת היהודים. באמצעות ברוטאים, בין היתר גירוש למחנה הריכוז דכאו, הוא דחק את היהודים החוצה. תוך 18 חדשים יצאו 150,000 יהודים בחורסן כולם.

החי' לשעבר, עIID אליקים העצמי, הוא תושב קריית ארבע ונמנה על מייסדי התיישבות יש"ע. א"ה עמד בראש "טמה המאבק לביטול האוטונומיה". במסגרת עבorthו הציורית והמקצועית מלאה א"ה מקרוב את הבעה האנושית וכמויותיה של משתפי הפעלה העביבים. גרייניגר, קצין המשטרה השוויצרית שסייע ליהודים בשואה, רואה המחבר אנלוגיה למתרחש במקומותינו.

פליטו, שכnisתה לשוויץ נחסמה, החליכה מכתב מתוך רכבות נוסעת אל בנה שהצליח למצוא מקלט בסט. גלן. מישחו אסף את הניר המקורי ושלח אותו כדואר לעדנו. האשה הייתה בדרך לדרנסי, ומשם לאושוויץ.

ニיצול בשם ברנרד מחל ספר שהורי, שעמדו מולו בצד הגרמני של הגבול, לא הורשו להיכנס, ולימים מצא את שמו ברשומות הנרצחים באושוויץ.
בשבתו במסעדת "זונה" (שם) היו מבאים אליו המבריחים ניצולים לטובים ומולכדים. עד ראייה ספר, שדמויות עמדו בעיניו כאשר אישר את כניסה. יטי טננbaum מספרות: "הורי חיכו על הגבול. פניתי לגרינינגר והוא דאג שלא יגירושו".

מרגרט דרייפוס, אמה של רות דרייפוס, כיה שרה במשלחת שווייצר, מספרת שבעה הגיש לגרינינגר את רישימת קרוביו בגרמניה, והוא אישר את כניסהם. נער בן 13, שהצליח לחצות את הגבול, השאיר מאחוריו הורים חשים-אלימים שלא היו מסוגלים לגנוב את הגבול. גrininger שלח להם לוינה "הזמנה לחקירה". "הזרונות" כאלה שלח אפילו לדכו, וכח חילץ אנשים מותק התופת. למרcost לפל, מהגר בלתי-ירושלמי שארגן משוויז עלייה "בלתי ליגלית" לארץ-ישראל, ומשום כך נזק היה לצאת משוויז ולהיכנס אליה, נתן גrininger אישור כובד בדבר מגורי קבוע. אחריך, בחקרתו, והודה שלא היה זה המקורה היחיד.

מועדת-הצלה יהודית במלון טילפנו לגרינינגר בדבר יהודי שברח מן הכלא האוסטרי. גrininger הדירק את האיש איך הגיע אל הגבול עם אשתו וילדיו, ומילא שם. האיש הוסתר על-ידי משפחה שווייצרית במשך חודשים.

בקחתו עמו שוטר נסף, יצא גrininger במכונית השרד שלו אל עיירת-גבול גרמנית, שם העלה על המכונית פליטים, אשר מסרו לו את כספם על מנת להבריחו מן המכס. לאחר מכן חזר לשוויץ וקשר עס בעל מסעדה אוסטרית שאצלו הפיקדו פליטים כסף ותכשיטים, ומשם הועברו הכספיים לשוויץ בדואר זיפלטמי. פעלזה זו נעשתה, כמובן, בעורת חסיד-אומות-העולם פרודוליט, ראש הלשכה בקונסוליה השווייצרית בברונץ הגרמנית.

גרינינגר אף אסף תרומות מען הפליטים, ובכך הפר את החוק. כך כתוב בספטמבר 1938 לגבי מרגרטה שורצנברג מקיסנט (ציריך):

מאשר בתודה רבה את מתנההאהבה שלך לטובות מהגרים יהודים. מצורפיםanza בזה פרוטוקולים וביהם דו-חחות והודעות של פליטים... שמהם מתברר החיס הבלטי-אנושי של שלטונות גרמניה והיחס של שווייצרים שוחררי טוב. לאחר השימוש בתיקים, נא להחזירם אליו.

לפי סיפורה של נערה אחת, כאשר חצתה את הגבול בלילה וראתה את גrininger, היא נבהלה מן המדים ופרצה בכעס, אך האיש אמר לה: "הרימי ראש ילדה, את בשוויץ עכשו!"

לא התנהל רישום רשמי של הפליטים הבלטי-יליאטים. אלה שלא הסתתרו, נרשמו על גבי טופסי רישום בארגון

אפילו קונסול שווייץ בצפון איטליה, אשר סייע לפליטים יהודים, נקט כלפי אחדים מהם, שמסרו נתונים כובעים, לשון זו: "החטא הזה הוא אופיני וייחודי להם, ואין כזאת אצל שום נוצר".

עד כמה נחשב עצם השימוש בתיבה "יהודי" מעלב, ניתן ללמוד מיוםנה של ילדה בת 15, שבייתה שכן ליד המחנה של היהודים, ואשר משפחתה דזוקה עזורה לפליטים: "במשפחה כינו אותם "פליטים" ולא "יהודים", כי היה להז לפחות צليل יותר והומני".
היהודים שוויז מנו בסך-הכל 18,000 נפש. מספר הפליטים הרשומים שהצללו להכנס לשוויז עד סוף 1938 היה כ-10,000. מפרנסים יהודים (משלמי מיסים) היו רק 3,000, ועליהם הטילה ממשלה שוויז לשאת בכל הוצאות שהחיתם של הפליטים בשוויז. פליטים לא הותר לעבוד ולהשתתך. אם לא יישאו היהודים בהוצאות, כך איימו במפורש, גורשו גם פליטים אלה. ההזאה החודשית, החל מקי' 1938, הייתה 300,000 פרנק (לקבלת ערכיהם של היהודים יש להכפיל ב-25, כולל של היום, שווה-ערך למחצית הכנסה חודשית ממוצעת בשוויז בשנת 1996).

פליטים בסט. גן לא אפשרו להתחנן, ואפילו לא לעבור מקום למקומות. פלייט שנטפס עובד בהתקנדבות בשדה של איכר — נגע. במקביל, איכרים שעבדו קשה בשדותיהם נהגו להתלונן על הפליטים היהודים "העצלים והולכי הבטלי".

ב-19.8.38, עם גבור רדיות היהודים בגרמניה, אישרה ממשלה שוויז את סגירת הגבול בפני הפליטים, ומאותו תאריך ואילך הlk נגמר לחוץ של רוטמונד על ממשלה סט. גן ומשטרתת לגרש לגרמניה לא רחמים כל פלייט.

פאול גринינגר, מלאך מושייע

ה איש היה בן 47, בעל משפחה מסודר ומאושר, מפ"ל משטרת קנטון שלם, כאשר פגש בו לפטע הגורל ותבע ממנו הכרעה מצפונית זהה. מבחינה פוליטית, עמדתו הייתה ימינה מן הסוציאל-demוקרטים, דזוקא אלה אשר גינו פתיחות רבה יותר כלפי סבלם של היהודים. השר הממונה עליו, וולטן קל, סוציאל-דמוקרט, אכן הושיט לפלייטים עזורה, אבל ידע להיעדר כדיוק על קו האינטרס האישני שלו. לא כן גrininger, אשר נאלץ להתעמת אישית עם מחוזות כגון אלה:

הנעו שני ערים, לאחר שחצו יחפים את נהר הריין, רבעים ובApisites כוחות. שוטר הביא לחם וננקיק. השניים התהנוו שלא יחוירו אותם לגרמניה. שמנונה ימים היו בכלא הגרמני, ובאקדחים שלופים הוכרחו על-ידי אנשי הס. לחצות שוב את הנהר.

הגעה אשה שכלה קרוביה כבר נקלטו בשוויז וחיכו לה בגודה השווייצרית. שוטר שווייצרי ביקש מאיש-מדים נאציז ללחתה בחזרה. האשה התנגדה, והגרמני סחב אותה בכוח אל האבדון. האשה נופפה לקרויבה כלאזר ייוש והלכה לבלי שוב.

אשה עברת במים, המזודה על ראשה. סגן שווייצרי צעק: "תסתתקי בחזרה, ולא — אתקע לך כדור בראש!!"

לאדם שעסוק בעלייה בלתיילגית להיכנס ולצאת את המדינה. הוטל עליו קנס של 300 פרנקים. בהנמה ציון ביהת המשפט: "ולוכתו יאמור, שהוא לא בקש ולא קיבל טובת הנאה לעצמו". וכן: "אמנם, מבחינה אובייקטיבית היהתה הכנסת הפליטים למדינה עבירה על החוק, אך סובייקטיבית הדבר ניתן להבנה וולילה מטעמים אנושיים".

מיד לאחר פיטוריו הפק גרייניגר מטרה לשמעות-ישוא ולהשמצות. טענו שלחք שוחד והתשרר, שהמניע למעשה טמון היה ביחסים אינטימיים עם "יהודיה גזעית", שאימים על מישחו ברצח, שאינו שפוי, ושלשה שוטרים, עטוים במיעלי ביתחון, ביקשו להכניסו בכוח למוסד, עד שרופא שבדק אותו מנגע זאת. בכך שניים היה האיש נתון במקבב צמוד, והוא ידע על כך.

שמו הטוב נקבע לגורים והוא הגיע עד פת לחם. ביקש רשיון שהגיע לפתחה בייעוב נתקלה בסירוב. הוא חי מחסכווניותה של אמו. בתו נאלצה להפסיק את לימודיה הגבוחים כדי לעזר בפיתוח המשפחה. אף אותה סיירבו לקבל לכל עובדה, והיא העסיקה לבסוף בחברה יהודית לטכנייל שבבעלות משפחחת טרנובץ, שניהלה ועדת הצלחה עצמאית, וביקשה בדרך זו את לסייע לגריניגר. משוכורתה כיסתה בkowski את דמי השכירות.

גרייניגר ניסה את כוחו בסוכנות לבעלי מלאים גשם (אף הם מפעילה של משפחת טרנובץ), בסוכנות ביוחט, במוועדי עצ, במצוות חזיריים, בבדים, בשטחים, בהוראות נהיגה, אבל נכשל בכל. מכיריו ציינו את לבשו הדל, ופעמים אף ראוונו מבקש מפקוד לשעבר חמשה פרנקים. לימים התברר, שאחורי פיטוריו היצעו לו שלטונות גומניה(?) מרשה, אך הוא סירב לבלבנה. כל העת עמדה משפחתו לצד.

לא היה שחר כמובן לעיליה שדבקה באותו. לו לך כסף מניזולי, לא היה מצבו הכלכלי כה נואש. אשר לדיבת כאלו נהנה מחסדי היהודיות "הגזעיות", על כך סיפרה אחת, טוויי מהל, שנארתה "לא רע", כי התהנה בפני גרייניגר שיציל את הוריה והיהיתה לו הזדמנויות, אך הוא לא גילה אלא יחס "אהביי" כלפיה.

גרייניגר לא נجا להתלונן על מצבו וברח לשאת את גורלו בשתייה. בשנות ה-50 כתוב על חייו, ושם גילה בראשונה כי הצליל-כ-3,000 נפש, בעוד שחווקרו ידעו רק על כמה מאות. באותו שנים גמל לו הקונגרס היהודי העולמי על מעשיי-ב-300 פרנק, ואיגוד הקהילות היהודיות בשווייץ העניק לו 1,000 פרנק "ליום החולות".

רק בסוף שנות ה-60 חל מפנה ביחס כלפי פועלו. ב-1970, לאחר פרסום הפרשה בעיתונות העולם, שלחה לו ממשלה הקטנון ברכה "על עמדתו האנושית", אך מניה ובה גם הסתייגנה ממנה במילים אלה: "ambil להתייחס לנסיבות האחרות של הפטורון".

בשנת 1971 העניקה לו מדינת-ישראל את התואר "חסיד אומות העולם". עכשו זרמו אליו גם תזרומות, שאת חלקן העביר לביטז'קנים בכפרו. לחג המולד העניך לו נשיא גרמניה... מכשיר טלוויזיה צבעונית. בשנת 1972 נפטר, והוא בן 80. בחלויתו קרא הקומר מתוך מזמור יי'ג בתהילים "עד אא' תשכחני נצח, עד אא' תשטי פניך ממי... עד אא' ירום אויבי עלי'" והרב רוטשילד, בנומו, ציטט: "כל המצליל נפש אהת...."

הסיווע היהודי לפליטים, בהנהלתו של סידני דרייפוס, אביה של הרשה דהוים רות דרייפוס. ארגון זה נתן לפליטים מחסה במחנה שהיה נתן לפיקודה של המשטרה, וכן בכמה מלונות, הכול במימונם של היהודים.

בינואר 1939 גבר ביתר שאת לחציו של רוטמן לקלב נתוניים מדוקים לגבי מספן של הברחות-הגבול לאחר הראייך הקובל, חדש אוגוסט. גרייניגר היה מעוניין להציג מספרים נומכים ככל האפשר, כדי לאפשר הכנסת פליטים נוספים. בהזיכון בדיו העתקים של טופסי הרישום, שמסרו למשטרה, הופיע גרייניגר אצל סידני דרייפוס ודרש להזכיר טפסים חדשים, אשר ישו תאריכי כניסה לפני אוגוסט 1938, ומקומות כניסה אחרים. דרייפוס ביצע את המבוקש.

אוסטרו בשם יווז פלץ ברוח מרכיבת שהובילה אותו לדכאו. גרייניגר קלט אותו בתור "פליט מדיני". על בקשת אינפורמציה גרמנית רשמית, שהופנה אליו בעניין זה, השיב: "האיש איןנו".

השלטונות שלחו אל הגבול שתי פלוגות של משטרת הגבולות כדי לאטום אותו מפני חדיות פליטים. גרייניגר הבטיח כי הוא בעצם יdag לסתורתו הרחמתית של הגבול, וכך הצלח לרום להרחקתו של הכוח מהמקום.

בחקירהו סיפר: "אי אפשר היה להחזיר את האנשים. מי שראה את מצוקתם והיה ער לגורל שציפה להם אם יוחזו, לא היה יכול לנ��וט עמדה אחרת". ולשר הממונה עליו, ולנטין קל, כתב:

עלנו מותך שколים אנושיים. לבנו לא נתן לנו לגרש בחרטן ולהסיגר למות אשים שבגמינה הועלו בהם בצורה המבישה ביותר, ושאחריו תלאות כה הצלicho להכניס לשוויץ. כאשר ניסו לגרש התחוללו מחוות שוביילב, והוא גם אנשים מן המשטרת ומן המכס שלא רצוי להמשיך לשורת בתנאים אלה.

אכן, האוכלוסייה המקומית באזורי הגבול, כפריים פשוטים, התייחסו בעין יפה לפלייטים ואף התרעעו עמהם. הקונסוליות השווייצריות בטוריסט, ונציה ומילנו הנפיקו ליהודים נרדפים יותר מ-2,800 ויזות. גם קונסוליות הפרו במשך זמירה את הוראותיה של "משטרת הזרים". הפקיד הקונסולרי פרודוליט, שהבריח יהודים וגם את רוכשים לתוך שווייץ, נתפס בסופו של דבר, נזף והועבר להאג. גם שם, בעת גירושם של היהודי הולנד להשמדה, חילק בינויים מסמלים שווייצרים וכן הצל לא מעט נפשות.

פאול גרייניגר – צדיק ורע לו

ב סוף מרץ 1939, לאחר כמה שבועות של חקירה, הושעה גרייניגר מהתקייז, ובמאי פוטר ללא פיצויים. בחקירהו הודה בחלפת השאלונים, וכן בכל מה שלא יכול היה להכחיש עקב עדותם של כמה מן האנשים שהצליל, לרבות ראש ועד הפליטים סידני דרייפוס, שהסיגרו אותו.

פסק-הדין במשפטו ניתן בסוף 1940. הוא הורשע על החלפת טופסי הרישום, על מסירת אינפורמציה כובעת לשלטונות הגרמנים, וכן על מתן אישור כזוב אשר אפשר

יהודי שווייץ

כאן, היה שוויצרים לא מעטים שנשאו על עצם את נטל קליטותם וקיום של הפליטים, שמספרם הגיע לכ-12,000. אך יש גם צד אפל בסיפור כל הנראה ל-60,000. ימיה של יהדות שווייץ, ודוקא בו טמונה לא מעט השלכות אקטואליות. דוגמאות יוצאות יכול לשמש סלי מאיר, נשיא איגוד הקהילות, באוטם ימים כבנ' התגלמותו של השתדלן. סייסמו היה: "ירק לא אלכט נגד השלטונות". הוא דגל במחשבה שכדי לרכוש שם טוב' ולהציג כמה יתרונות מן הראו לדרש מהגרנים מעט ככל האפשר, ולא יותר מדי בביטחון. בסוף שנת 1938 שרהה בקרוב חברי הממסד היהודי בשווייץ התחשוה כי הגעה ל京城 יכולת לשאת בעול הספי של קליטות הפליטים (וזעד-דבר חיישב ומצא), שולות העול הזה לכל אחד מ-3,000 המפרנסים היהודים הייתה בשיעור של חדש משוכרת לשנה!).

בדצמבר 1938 כתוב סלי מאיר: "אי-אפשר לתת יד לכך, שבקבוצות של פליטים בלתי חוקיים וטוריניה להיכנס לשווייץ". סילבן גונגהיים, ראש אסיא, איגוד השעדי השווייצרי-ישראלאי, אמר: "לא יוכל לסבול עוד חידרה בלתי מובהקת של אלמוניים". גם נציג קהילת ציריך תמן בגישה זו. בכנס מיוחד הסכימו כולם כי צפופה "קטסטרופה" (בקליתו), וכי יש להעמיד על כך את שליטנות שווייץ, הוואיל וגס בקרוב השליטנות גם בקרוב העם השווייצרי רוחות הדעה המוטעית "שהיהודים יכולים הצלת". היה מוחרמי עמדה זו גם חשש מתגובה שלילית של העם השווייצרי נגד כל היהודים, אם יקלטו יותר מדי פליטים יהודים.

איש לא העלה על הדעת להתנגד לעצם הגזירה הנזענית (והבלתי חוקית) של הטלת מימון הקיליטה על הקהילה היהודית, ורק עלייה. הוואיל וראשי הקהילה היהודית לא העזו לדרש ברישג'גeli את סגירת הגבול, הם בחרו בדרך-ביניים והציעו לשלו "דו"ח מפורט", עבדותי כביכול, שמנעו השליטות "יסיקו את מסקונטייס" בעצם. בדו"ח זה הם ביקשו להסתניג מכל אחריות לנכיסת פליטים נוספים, בלבד מען היהודים וויז'ר דרכונים. המשוו למשך מונטנה ("פרומיננטה"), בלשונו של קסטנר והוועדה שלו, כאשר הכרות עליה על יהדות הונגריה והקריטריון להצלחה היה "רכבת המיווסים". הדוח אכן נשלח, אך הוא נעלם מכל התיקים. אדים בשם הרמן לנדרז זוכר כי ראה אותו בתיקי ארנון ההצלחה בעיר מונטנה. עוד הוא זכר נמייה של סלי מאיר למחלקה הפוליטית, ובנה תלונה על הפרקטיקה המתרנית של קנטון סט. גלן לבני הרשותה לכניות יהודים. כן מצטטם מפיו של סלי מאיר גם זאת: "חצי מהמספר שוכנס לסט. גלן היה מספיק גם רק זמנם". הלא גם גס רוניינגר בן זמנו היה.

ודומה מאוד התמונה במחנה היהודי, שגם בו נמצא יהודים ממין אחר. כמו רחה שטרנבו, גיבורה וצדקה, שהבריחה לשווייץ יהודים רבים (ושלחו אותם לגראינגר) במסגורת ארגון הצלחה חרדי עצמאי. היא נעצרה, ישבה בכלא שבועות מספר ולא פתחה את פיה (עם השחרור נתן לה השופט החוקר 100 פרנק "שביל הפליטים"). רחה שטרנבו שילמה בყוקר על מעשיה. היא נדרשה לעזוב לומרמה את המדינה ונשעה לבלגיה אל הוריה. לאחר

בפברואר 1939 כבר הסתמן רוטמן על עמדת הממסד היהודי שכחוב: "אי אפשר לדוחש מן היהודים לממן יותר" ועל כן יש לאטום את הגבולות. כאשר נחקר על טופסי הכניסה המזוהים אמר סידי דרייפוס:

אני מצהיר בכל הودאות, כי המכפ"ל גראיניגר נתן את ההרואה לשנות את התאריכים ואת מקומות הכניסה. נמנעתי מהיות נוכח בשיחות שניהל במשדי עם איש האחראי על הרישום. לא היה לי נים ורציתי להיות מעורב בזה כמה שאפשר פחות... גראיניגר לא ידע לומר "לא" לפלייטים. העניין "צמח לו" מעל בראש.

כאשר פנה גראיניגר לדרייפוס כדי לחתום עדויות, נփז דרייפוס אל השופט החוקר ודיווח לו גם על כך גס ולנטין קל, השור הממונה, אשר נתן למשו של גראיניגר גיבוי מלא, ואך הצליל לא מעט פלייטים בעצמו, הכחיש מיד עם פתיחת החקירה את מעשו והטיל את כל האשמה על גראיניגר.

לזכותם של מאיר ודרייפוס חובה לציין שם עוז, ללא ספק, הרבה למען אחיהם היהודיים. בקרבן סוף המלחמה היה מאיר נציג הגוינט באירופה, ונשא ונתן עם קציני ס.ס. על הצלת היהודים. גם דרייפוס עשהليلות כימיים, וקורב לוודאי שהסתנן והפרק את החוק גם הוא כמה פעמים בעבודת הצללה שלו. כדוגמתו לכך יכול לשמש המקורה שבו ורשו של גראיניגר בתפקיד המכפ"ל, שהרבה להזכיר ליהודים במחנה בסט. גלן, העניין נשאה ברבנות בז'נובה. היה מאיר בוגנו לאיסור להתחנן, ואך האשימים בז'נובה. דרייפוס הפנה אליו מכתב חריף ואים בניטוקיחסים עם השליטונות. הנושאון הותר.

עם זאת, כמה מן הפליטים, שטיפל בהם, תיארו אותו כ"אנטישמי יהודי", שחנון, אדם קר ועוני. לאדם בשם ויינרב אמר: "לאביך טוב. יש לו בדכו גג מעל ראשו" (האב לא שב משם). יש לו כור, כמובן, שדרייפוס היה נתן לחץ מוגן, אך הוא לא רתע מלהלשין על שווייצרי שהבריח פלייטים וזיף דרכונים.

לשם ההגינות אסור לשוכח, כי בשנים הראשונות של המלחמה הייתה גרמניה מנצחת, שווייך הייתה מואימת בסכנת פלישה, והוא היה שוייך חייו בפחד שמא, כדי להפסיק את דעתו של היטלר, תפkir אותו "משמלתם" לגורלם. אך זו אינה התמונה כולה. גראיניגר ועמו לא מעת גויים צדיקים אחרים הצלילו את תדמיתה האונשית של שווייך. אבל, בעת ובשעה אחת הם גם הטילו צל בבד על ממשלה שווייך, ועל כל הממסד של הימים ההם, בסותרים את הטענה כי יש לשפט את האחרים, והם הרוב המכער, "על רקע זמנם". הלא גם גס רוניינגר בן זמנו היה.

ודומה מאוד התמונה במחנה היהודי, שגם בו נמצא יהודים ממין אחר. כמו רחה שטרנבו, גיבורה וצדקה, שהבריחה לשווייץ יהודים רבים (ושלחו אותם לגראיניגר) במסגורת ארגון הצלחה חרדי עצמאי. היא נעצרה, ישבה בכלא שבועות מספר ולא פתחה את פיה (עם השחרור נתן לה השופט החוקר 100 פרנק "שביל הפליטים"). רחה שטרנבו שילמה בყוקר על מעשיה. היא נדרשה לעזוב לומרמה את המדינה ונשעה לבלגיה אל הוריה. לאחר

סלי מאיר ערך ביקור במחנה הפליטים בסט. גלן, בעת שנערכה בו שביתה רעב במטרה למנוע את גירושו של אחד מהפליטים, ואמיר בהזדמנות זאת: "רבותי, איי יכול להודיעיכם שבדכו יש עוד כמה מקומות פנוים".

בכנס של הארגונים היהודיים דיווח סידי דרייפוס על התנאים בקנטון סט. גלן, ואמר כי "המשטרה מעודדת יותר מידי את כניותם (של הפליטים היהודיים), וכך עלה מספרם באורח ניכר. אל הקנטון נכנסו אלמנטים בלתי רצויים

הזכויות המשפטיות

ל לאחר הדברים האלה יקל לעליו להעיר אל-כון את משמעות פסק-הדין של בית-המשפט המחויז בסט. גן מס' 1995, אשר ביטל את ההחלטה משנת 1940. בית-המשפט השתייה את החלטתו על סעיף "הצורך", כפי שהיא בתוקף בחוק העונשין בזמנו ההוא, אותו פירש כך: אם שकפת סכנה בלתי אמצעית לנושא המוגן עלי-ידי החוק, ויש הכרח בפעולה להגנתו, והנושא עליה עברכו על הנושא שנפצע עלי-ידי הפעולה הבלתי חוקית, אז מבצע העבירה יהיה פטור מעונש.

זהו לשונו של סעיף "הצורך" בחוק העונשין שלנו:

34. לא ישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכשו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגעה חמורה הנובעת מעצם דבריהם נתנו בשעת המעשה, ולא הייתה לו דרך אחרת אלא לעשותו.

וכך פסק בית המשפט בסט. גן:

האינטרסים של מדינה הנוטנה במצב של משור לקבע את מדיניות הפליטים שלה, עניינה באמיתותם של מסמכים רשמיים, בתיקוד המינימל שלו, ובכך שמאכ"ל משטרת קנטונייצית להוראותسلطנות הפרדציה, כל אלה משלימים ניכר. מן הצד השני יש לפאיין את הערכים של קיומ הגוף והחיים כעלים ביותר. מאז 18-18 באוגוסט 1938 היו היהודים תושפים לסכנה כפולה. מצד אחד אימהם עליהם הסכנה להישלח לממחנה ריכוז... ומצד שני ציפת להם המשמדה שיטית. הריבור בין שני הסכנות, האחת, האמורה להפוך את חיי ההווה לעניין בלתי אנושי והאחרת האמורה לבכות את פtile חיים לחולון, יש לראותו כאום מדרגה גבוהה עד כדי כך, שהאנטוטיסטים הנוצרים לעיל של המדינה נראים, חדה-משמעות, כבעלי ערך נחות.

או מצעים כאן להעיר את מלוא משמעותו של פסק דין זה בהשוואה למקרה דמיוני הלקו מהמציאות שלנו, כאן ועכשו:

"מנגנון הביטחון" של גבריל וג'וב רודז' אחרי ערבי שמכר קרקע ליוחדים כדי לרצוחו נפש.سلطנות ישראל מסרבים להנפיק אישׁ תעודת-זהות, ולא מתירים גם להאייך את תוקף רשיון השהייה היישן שברשותו. האיש נכנס בחשאי לתחומי הקו הירוק. מכיר יהודי נוטן לו מתחסה, וכדי למנוע את תפיסתו וגורשו הוא משנה בתעודה הישנה את התאריך. הוא יודע שלערבי אין סיכוי להציג הארכה בדרכיהם חוקיות כי השב"ק, מושס-מה, מתנגד לכך, ולכן אין לו כל סיכוי, גם אם יפנה לבג"ץ. כבר קרה לא אחת בעברamusicos כאללה חזרו למקומותיהם ונרצחו. הציבור הישראלי אכן אידיש לגרולם של "המשת"פים", ואך אינו מתרגש יותר למראה גופותיהם המושלכות

הפלישה הנaziית בקשה משלטונות שווייך רשות כניסה להוריה, אך נתקלה בסירוב בಗל "הפרת חוקי ממשלה הזוריס".

וכמו הפליט אמריל אגיד שהברית את הגבול ולאחר מכן הצליח, בעזרה של הממשלה ולנטינו קל, להכנס לשוויך גם את שתי אחיוותיו ואת אמו. החוקר בתיק גרייניגר דרש ממנו שיגלה כיצד נכנסה משפטו ואף איים לגרשו. האיש לא נשבר.

וכמו קלהה הוכברג, בת 18, שניצלה בזכות אישור בכתב של גרייניגר. כאשר הגיעו אליו בכדי להזדהות לו, קרע את האישור והוא נשקה לו על לחיו. במרץ 1939 עצרו אותה בתנאי מעצר קשים לצורך חקירתו של גרייניגר. החוקרם הניוו לפניה נייר ריק ודרשו שתכתוב הודהה ותציין מי סייע לה. היא ידעה שתגורש, ובכל זאת, כאשר הופיעו אותה עם גרייניגר, היתומה ושאלה: "מי האיש הזה? מעולם לא ראיתי אותו". ועל הניר כתבה: "אני יכולה לשלם בכספי טובה כאשר אני חיה תודה. קלרה הוכברג". בעת מעצרה התענין גרייניגר בחשאי, במשדרו של דרייפוס, בגROLה. גם את זאת מיהר דרייפוס למסור לחוקרם (מה אופייני הדבר שלמים העניק ולנטינו קל לעוריה זאת רשות להתמתן, דווקא בגלל התנהוגותה האמיצה בכלל).

והנה הם עומדים אלה מול אלה – יהודים פשוטים ויהודי הממסד, וההשוואה אינה מאירה פנים מהאויה לאחרונים. אלא ואלה "בני זמם" היו, אך האנשים פשוטים הוכיחו שאפשר היה גם אחרת.

היהודים סייעו לجريיניגר רק מעט בשנות הדחק שעברו עליו. אין זאת אלא שהוא עצמו גם נרתע מפלנות אלהם בבקשת עזרה. פעם פנה לטל מאייר בבקשת עזרה. מאIOR טילפון לכמה תעשיינים יהודים, ולבסוף רשם בתיקיו: "לא בכלל העזרה ליהודים פוטר האיש ונען". כך השקט את מצפונו כל הממסד היהודי בשוויך עד סוף שנות ה-60. עוד בשנת 1969 כתבה לשכת העיתונות של איגוד הקהילות לחילאים משוחררים יהודים בשיקגו שביקשו לכבד את גרייניגר: "אך, גרייניגר גילה התנהוגות יוצאת מן הכלל, אך למען האמת עליינו לקבוע, שנד גרייניגר עםזו מומנטים אחרים שהצהריו את פיטוריו, כפי שנאמר לנו על ידי הרשות המוסמכת".

רabitilitzah

בין השנים 1968 ו-1969 הוגש שיש בנסיבות לטיהור שמו של גרייניגר, וכך נדחו. נדחתה גם בקשה להעניק לו מילגה. אבל בעיתונות השווייצית חלה התעוררות סביב דמותו, ופורסמו כמה מהאות. שני עיתונים פתחו בмагבית עממית, ותוך זמן קצר אספו 30,000 פרנק. הטלויזיה השווייצרית הקרינה סרט דוקומנטרי על חיו. בשנת 1991 נוסד הארגון "צדקה לאול גרייניגר", אשר הטיל על סטפן קלר, מחבר הספר שישFOR זה תומכת מתוכו, לחקור ולרדת לשורש הדברים. המחבר, שנמשך שנתיים, הביא לזיכויו בשנת 1995. בעיר בט. גן יש היום כיכר על שם גרייניגר. הנגלל התההף. שווייך, שגרייןיגר היה כתם על פניה היפות, הפכה אותו למקור גאווה, וגם לכפרה-פורטה.

המשמעותם. זה היה מצב קשה בשビルם. ח"כ הירשנוזן זימן אותו לבוא לישראלי להופיע בכנסת. אבל נסיא הקהילה לא הסכים... עדיף שאשר בשוויין כי בישראל יהודים מפירים את זכויות האדם ועושים דברים רעים לפולשטיינים. הם העדיפו שאשר ולא אבלוט בשטח, כדי שלא תהיינה להם בעיות.

אפילוג – קשות עצמאך

ג רגע זה תולאים על חבלים בקרים תאעיינים בכתבי מעבר בדרכה, ביריחו וברמת אלה ערבים "החוודים" בשיתוף פעולה עם ישראל או במכירת קרקעות. אין מכיר אישיות קזן אחד, המואשם כי מכר לקרויה-קיות קרקע באיכותו, ואני יודע שזו עלילה שקרית. אמרים לי שהאיש גוסס. סיפרו לי על איש אחר, שעמנים אותו למות על מעשים שברור לממי שהוא לא עשה. המידע נמצא בשביב'ב ובמושל, אך הלו אוטומילב, ממש כמו שהיתה ממשלה שוויין אטומה ליהודים במינו של גרייניגר. חלק מן העربים הנרדפים הם "זריס" כפי שהוא פלטי אוסטריה בסרט. גלו, חלקם נושאים תעוזות-זהות ישראליות כיהודי שוויין בשעתם. ממשלות ישראל נטשו גם את אלה וגם את אלה.

שוויין הייתה מהויבת לניטירות ולמדניות עתיקות יומין של מתן מקלט לפלייטים ולנדטים. בשעתה המכורה היא הפנתה עורף לעיודה. הסכם אוסלו לא ביטל את המשל הצבאי, ולא את התמיכybויותינו הבסיסיות לגבי יוויות האדם כלפי כל ערביו שע. הרשות הפלשניתית התחייבת כלפינו לשירות בהסכם אוסלו לקיים "גורמות בילאוויות מקובלות, עקרונות זכויות האדם ושלטונו החוק", וכן: "להגן על הציבור, לכבד את כבוד האדם ולהימנע מהצתקה והטרדה".

וביתר שאת התחייב עראפת כלפי "המשות" פים":

פלשטיינים אשר קיימו מגע עם רשויות ישראל לא יסבלו הטרדות, אלימות, נקמה או תביעה פלילית. אמצעים מתאימים, מותשכים, ייקטו, בתיאום עם ישראל, כדי להבטיח את הגנטש.

וכותנו לעמוד על מיליון של התמיכybויות אלה, אבל נראה שלא איכפת לנו. הלב היהודי הוכה בדוס-לב.

ערבים מישיע ישבים כפליטים בישראל. משפחותיהם נשארו בכפריהם, הם גם אינם יכולים לראותם וגם אין להם במה לפרנס אותם. רוכשים, בתים ואדמות, יורדים לטמיון. במקרים מסוימים הם מסתתרים בישראל מזיקים להם השכנים, יהודים וערבים. סוכני עראפת בולשים אחרים, וכמה מהם נחטפו, ענו וגם נרצחו. חייכם – בלהות.

רבים, שלא שפר חלקס להציג תעוזות-זהות ישראליות, הסתנו לישראל וחילם בה חיית השדה. הם נים בחורבות, במכוניות ומתהתק לשיחים, רועדים ביום מלחמת המשטרה ובלילה מן הקור, מתגעגים אל המשפה שאיננה. אחרים, הנרתעים מ"חיים" כאלה ונשארים

ברחובות. יתר על כן, بعد משתי פים-לשעבר נחטפים, עברים עיינים ונרצחים, השביב מקיים הדוקים עם המענים והמרצחים, לרבות התירועות חברתית. הכל בנסיבות, שהויל והקשר הזה מצל את חיים של אנשים רבים, מן הנמע להתחשב בסכנה הנש��ת ליחידים.

מזיף תועדה נתפס ומובה בפני בית-משפט פלילי ישראלי. פרקליטו מעלה את טענת ה"צורך", וטען שמשה זוירף היה "דורש באופן מיידי להצלת חיים מסנה מוחשית", וגם כי "לא הייתה לו דרך אחרת". המוחוק הישראלי מתנה תנאי נוסף, שהמשעה יהיה "סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה", וגם עיליך מותבקש בבית-משפט ישראלי להחליט.

קרוב לוודאי שבמיון מהא אורכידין בישראל שיישאלו אם יש למזוף התועדה סיוכו שבית-משפט בישראל יקבל את הטענה, לא יימצא אחד אשר ישיב בחוב. וכך גם היה בשוויין של שנת 1940. ...ואשר למתים – הללו, אם יהודים הם אם ערבים הם שותקים.

אפילוג – יהודי שוויין היום

ג ותורת ב-7 ימים" (ידעות אהרוןוט, 13.6.1977) "שוויין ייחיד בסודם". סיפורו של שומר הלילה כרישוף מיילץ מציריך, שהיה עד לניסיונו של אחד מגודלי הבנקים להשמיד מסמכים מתקופת מלחמת העולם השנייה, ובهم ראיות בדבר פיקדונות וככסים יהודים. האיש לפקח עמו חלק מן המסמכים, קרא בהם ווילה את תוכנן. בהשפעת הרטט "רישימתו של שידלר" החליט לסכן את משרותו הוטבה וננה לקהילה היהודית בציריך. זו קלה את המשמכים ו... מסרה אותם למשטרת. מספר מיילץ:

מיד לאחר שהסיפור של התפרנס והתחלו להגיע אליו הביתה מכתבי איום, טלפונים אונונימיים... כתבו לי שני מוגלים... שני עוזר ליהודים... שираגו אוטני, שייחטפו את הילדים שלי ואת דמי הkopfer ישלמו ליהודים. קיבלתי מאות מכתבים כאלה... תוך ימים והודיע לי הבוס שהוא מפטר אותי... אנשים התחלו להתנער ממני... אבא שלי שונא יהודים ורומים, והוא מאודicus על מה שעשיתי, ואמר לי שעכשיו אני אעבד אצל היהודים בויל סטריט... האחים שלי התבישיו להגיד שהם קשורים אליו...

על הקהילה היהודית אומר מיילץ שאمنם שכחה לו עורק-דין, אך לא תמכה בו. הוא גילה קהילה במצוקה החוששת מזעמו של המושל. איש לא היה מוכן להעטקו. הוא ביקש לעזוב את המדינה, אך לא היה לו כסף לכרטיס טיטה. הקהילה לא סיימה לו:

ניסי הקהילה רצה שהיא שקט... אנשים התחили להגיד שהיהודים שילמו לי כסף כדי שאכח את

היכן "חסידי האומה היהודית" שיצילו ערבים מפני שלטון פלשתיני ערלב' ושלטון ישראלי אוטומ-לב: גרייניגר היהודי אחד – יש בישראל?

לפנינו שאנו חורצים משפט על פרופטורים, כמרים, משפטנים, סופרים וainterligencists יהודים בימים ההם, הבה נשאל את האגודות לזכויות האדם שלנו, את האקדמיה המוסדרות, את המשפטנים המתמחדים, את הסופרים הרגשיים לשבות האויב הערבי אך לא לאדם הערבי, את הרבנויות שזו הייתה יכולה להיות שעתם הפיה, איך הבושה?

אבל, השודם הזהות היא גם חלם. שהרי, רדיפה זו של ערבים בידי ערבים מכונה לאmittu של דבר נגדנו, ודרך מבקש השונא לפגוע בכל אחד מאננו.

שלא כשוויין בשעתה, אנחנו נשלם בסופו של דבר את מלאה החשבון, ולא יהיה לנו אל מי להלן. אנחנו נגלה שחתא מוסרי שחתאנו מתוך שיקול ציני קר, והוא גם חשוב שהחטיא ■

במקומותיהם, מקבלים הזמנות "לחקירה". אם אינם עניים, הם נתפסים מבתיhem באישוןليل מה תוך אזוריים הנמצאים בשליטה ביטחונית ישראלית, מושעים עליידי התלויים דרך המשמרות והמחסומים של צה"ל, בדרך כלל במכוניות גנובות מישראל, המפוזרות בכל איזור 8, וישראל אינה אוספת אותן. אנשים שייצו חיים מן העינויים נשאים עליהם כלות וכוחות מחירות. אותן מן הנרדפים, שאכן "שיתפו פעולה" עם ישראל, הופקו על-ידי ישראל. האחרים נרדפים על לא "ועל". די בחשד, בהלשנה, בשמעה, בכוונה לשחות טבות הנאה. אם מישו מהם מבקש לצאת לביקור בירדן או להזמין ביקור שם או מבקש לעבוד בישראל, כל בקשה זאת עוברת מישראל דרך "השלטון הפלשתני", המונע עבודה וביקורים ממי שחוזד בungan עם ישראל.

אייז זכות יש לנו לשפט את שוויין על שסגרה גבולות בין יהודים נרדפים? מטעם של איזה מעמד אנחנו מחלקים אותן "חסידי אומות העולם" על הצלה יהודים?

לעתים הייתי חפץ לתחוב אותם, היינו את היהודים, לתוך המגירה של ארון הקביסה, אחר-כך להמתין מעט, אחר-כך להוציא מעט את המגירה כדי לבדוק אם כולן כבר נחנקו, ולא, להגייף את המגירה ולהמשיך כך עד הסוף.

פרץ קפקא, מכתבים למילנה